

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
poluletna . . . „ 2.—
četrtna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 50.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1910.

Leto V.

Kranjske krščansko-socialne delavske organizacije obvešča predsednik zvršilnega odbora slovenskega krščansko-socialnega delavstva, da bo v nedeljo, dne 20. t. m., ob 9. dopoldne v Ljubljani konferenca kranjskih krščansko-socialnih delavskih organizacij. Konferenco vodi poslanec dr. Krek. Naše kranjske delavske organizacije naj takoj naznanijo imena delegatov, ki se konference udeležijo, na naslov: Državni poslanec Jožef Gostinčar, Ljubljana, Karlovska cesta št. 13.

Socialni demokrati v teoriji in praksi.

Železničarska stavka na Francoskem je bila zelo poučljiva. Bivši vodja soc. demokratov, sedaj na »dopustu« Briand, je svojedobno med delavstvom grmel: »Primito za orožje in udarite.« Sedaj je ta mož francoski ministrski predsednik. Kot tak, pa je za časa železničarske stavke vporabil vso svojo moč v to, da je z brutalno vojaško silo vdušil stavko. Oblastno je zaukazal vojaštvu zastražiti vse »okužene« proge in je z bajoneti preganjal sodruga, ki so vstavljali vlake in hoteli s silo priti do vspeha. Stavka se je vsled tega ponesrečila. Jeza Briandovih »sodrugov« je bila vsled tega velika. Jezo so si ohladili v francoski zbornici. Sodrugom ni moglo iti v glavo, kako more njih učitelj zaradi uresničenja njegovih nauk rabiti oboroženo silo. Kako more metati svoje učence zaradi izvrševanja nazorov, ki jih je sam učil, v temnice in ječe. Ko se je sešla zbornica so nastopili njegovi učenci proti njemu z vso silo. Todaj kaj jim je zabrusil Briand v obraz? Rekel je: Ko bi ne bila zadostovala zakonita sredstva napram stavkojočim, bi bil rabil tudi nezakonita. Kaj se pravi to? Briand bi bil z lahko vestjo dal postreliti vse, ki bi se mu bili še dalje upirali. Učenik je bil pripravljen z ognjem planiti nad izvršitelje svojih lastnih nauk. Nihče ne more trditi, da Briand ni pravi soc. demokrat. Toda Briand izvršuje soc. demokratično misel tako, kakoršna je v resnici, namreč svobodomiselnost samo takrat, ko se gre

proti krščanstvu. Gospodarski boj je v resnici le pretveza, dobiti poslušnih mas, ki bi ob primernem času podrli poslopje cerkve. To je Briand morda nehote pokazal ob tej priliki, vsemu svetu dovolj jasno. Francoska zbornica mu je z veliko večino izrekla zaupanje. Navzlic temu pa ni imel soglasja v ministrstvu in je demisijoniral. Vse ministrstvo je odstopilo. Bil je zopet pooblaščen sestaviti novo vlado in pri tem je imel samo eno ozir. spraviti kar najhujše sovražnike katoličanstva v kabinet. Soc. demokrati bodo najbrže s tem zadovoljni, ker jih bodo voditelji »potolažili« s tem, da je klerikalizem vzrok neuspehov stavke. Za delavstvo je to zelo lep nauk. Kedor ni udarjen s kurjo slepoto, lahko vidi iz Briandovega nastopa »švindela« socialne demokracije nasproti delavstvu. Ko so morilca in požigalca Ferrerja kaznovali za njegove zavratne umore in lumparije, je bilo soc. demokratstvo prvo, ki je protestiralo proti kazni. Bestijalni umori menihov v Barceloni, razdejanje cerkva in uničevanje umetnosti, je bilo soc. demokraciji, kakor vesoljnemu framazonstvu v največjo radost in veselje. Liki krvoločnim volkomom so zatulili veselja, o vesti, da teče nedolžna kri katoliških menihov. Tisti ljudje, ki ne morejo dovolj lagati o raznih »katoliških inkvizicijah« in brutalnostih, ki jim je najponižnejša obramba katoličanov nasilstvo, vrše v svoje namene nezaslišana grozodejstva. Kaj je pa z delavskim vprašanjem? Ako izvzamemo one pridobitve, ki so jih dale v zakonodaji delavstvu druge — največ krščanske stranke, skoro prav nič. Tudi drugače biti ne more. Kdor ima načelo sejati in vzdržavati nezadovoljnost, ker nanjo zida svojo prihodnost, ne more in ne sme storiti kaj uspešnega. Zato vidimo socialno demokracijo na celem svetu pri takem delu. V teoriji se kriči o revščini in vpije o draginji in drugih nadlogah, v praksi pa se ničesar ne stori za ureditev teh žalostnih razmer. Soc. demokrat in framason kapitalist sta v bistvu eno. Vrana vrani pa ne izključuje oči. To vidimo dandanes v socialni demokraciji povsodi. To nam je pokazal sodrug Briand, to nam je pa pokazala tudi zadnja volitev na Dunaju, ko je zmagal socialni demokrat

Schuhmeier z glasovi bogatih framasonov židovskih kapitalistov. Taka in nič drugačna je socialna demokracija. Le ubogi na duhu morejo biti njeni pristaši!

Ljubljansko krščansko-socialno delavstvo se opozarja, da poroča na shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« v nedeljo, dne 13. t. m. v S. K. S. Z. poslanec dr. K r e k.

Tobačno delavstvo.

Podražitev tobaka.

Iz Dunaja smo dobili te dni poročilo, da se je sedaj tudi kajenje podražilo. Če se je vse podražilo, so si mislili gospodje, se naj pa še kajenje. Tobačna uprava je namreč zvišala vsem vrstam tobaka in tobačnim izdelkom ceno; samo »šnofali« bomo še zmirom po starih cenah. Pri navadnem tobaku se cena ni zvišala, pač pa se je teža posameznih zavojčkov znižala, tako je pravzaprav vseeno. Zavojčki, ki so dozdaj 30 gramov tehtali, bodo tehtali odslej 25 gramov. Cena navadnim cigaram je poskočila za 1 v, cena boljših vrst od Britanike naprej pa se je zvišala za 2 v. Cena raznih »specialitet«, se je še višje nastavila. Ravno tako bodo cigarete za 1 v dražje. To povišanje cen bo stopilo v veljavo s 1. julijem leta 1911. Tobačna režija objavlja, da bo kadilce vsled zvišanja cen s tem odškodovala, da bo boljše blago za svoje tobačne izdelke dajala, tako, da bomo boljše in okusnejše cigarete in cigare kadili. V prvi vrsti so seveda tega zvišanja prazne avstrijske blagajne krive. Finančni minister je namreč preračunal, da dobi avstrijska država vsled tega zvišanja cen tobačnih izdelkov nič manj kakor 10 milijonov več dohodkov kakor dozdaj. Kaj naj rečemo k temu, nič drugega kakor to, da je to najlažji in tudi najpripravnejši način, po katerem pride država do novih dohodkov. Tisti, ki kade, bodo sicer nekoliko godrnjali, ampak ta davek je nazadnje vendarle tak, da ga vsak kadilec prav z lahkim srcem odraja.

× × ×

Carska zločinstva.

(Dalje.)

»Mogočni vladar, — boji se, da bi ti znal omisliti svojo mater z isto usodo, kakor jo je tvoja modrost vedela določiti Oktaviji, tvoji soprogi.«

»Tako? Ljudstvo se boji? Ljudje mislijo?« Žile na čelu mu naraščajo. »O, Lokustra, čas je sedaj: ona ali jaz! Jacta est alea (Padla je kocka), je rekel nekdanji slavni Julij Cezar. Čujta tedaj, vidva moja prijatelja, katera sem preobkladal z bogastvom in častmi: sedaj velja izvršiti velik naklep! Vidva imata nalog, da utrdita omahujoči Neronov prestol, kajti prestol omahoval bo tako dolgo, dokler se ne znebimo roke, ki ga preti vedno majati. Glejta to ladijo: pripeljala bo Agripino k spravi z njenim sinom — cesarjem! Tebi, Tigelin, zročam vodstvo; tebi, Bur, pa skrb, da se vse zvrši, tudi ako bi se branili morski bogovi in ne hoteli potegniti krasnega plena v svoje globočine. Odsihmal bom miren, prav miren — vsaj me razumeta!«

Malovednika se priklonita. »Razumeva, o cesar, in bova pokorna!«

Preteklo je četrť ure, ko se razgrne stranska zavesa in vitka Sporova postava se pokaže na pragu v cesarjevo sobo. Sin Grecije sicer ni izgubil svoje lepote; toda lepota njegova je podobna lepoti mramornatega kipa: vse življenje je nekako izginilo iz njegovega obličja; ni ga več veselega smehljanja na trdo zaprti hustnicah.

Začudeno pogleda Neron, ki je tako zatopljen v pogovor z Burom in Tigelinom, da ga ni opazil, kdaj je stopil v sobano. Neko neobrzdano sovraštvo in vendar nekaj sočutnosti se mu svetijo v temnih očeh, ko se bliža cesarju.

Neron se obrne in žar blagosrčnosti razjasni njegovo obličje.

»Idita!« reče in spusti oba prijatelja, z migljejem z roko, »sedaj poznata moja voljo! Ako ti prideš k meni, »se obrne k Sporu, »mi je, kakor bi posijalo solnce, in kjer sijajo solnce, ne sme biti tema.«

Bur in Tigelin se poslovita z globokimi prikloni; Neron in spor ostaneta sama.

»Jaz bi tako rad videl,« povzame zopet cesar besedo, »da bi solnce, kakor te jaz pozdravljam, svetilo tudi na tvojem obličju. Ti nisi srečen Spor. Vse imenuješ svoje, kar raz veseljuje mladeniču srce; imaš milost

Neronovo; zavidajo te tisočeri in tisočeri, in vendar nisi srečen!«

»Ali pa morem biti srečen, cesar?« prasha Spor. »Da pri vsem lesku krog mene nisem srečen, je edino, kar me ohrani še pri življenju. In še nekaj me prijazni z mojo usodo: da mi je ali tam — toda ah, kako redkoma! — dovoljeno, da držim Neron za roko ter mu odtrgam žrtev, ki bi brez mene šla isto pot kot druge. Kaj! jaz pa — srečen! O, Neron umori me; vsaj si gospod življenja, katero si mi otel! velevaj, naj me usmrte, — potem bom srečen!«

»Spor, tebe izgubiti?« vsklikne Neron; »naj ti obstojim, da tudi najmogočnejši ima ure, ko se čuti osamljenega; tudi najmogočnejši ma ure, ko hrepeni po srcu, katero bi ga nesebično ljubilo! Tudi jaz sem iskal takega srca — in ko sem stopil v Lokustrino krčmo, ko sem na tvojem obličju spoznal ogledalo tvoje duše, tu mi je nekaj reklo: Našel si ga! — tačas sem vedel, da si moj!«

»Tvoj prijatelj naj bi bil jaz? prijatelj morilcu mojih ljubih?« doni prašanje voltlo iz Sporovih prs.

»Pusti preteklost! misli si, da só morali umreti, da si zato drugim otel življenje!« odvrne Neron. »Zakaj pa je izpodletelo ma-

Pretekli teden se je mudil v naši tovarni gospod inšpektor Hlavaček; ob tej priliki je šla k njemu deputacija podpornega društva in mu predložila vse prošnje in težnje, o katerih smo na naših shodih nedavno obravnavali. G. Hlavaček je deputacijo prijazno sprejel in obljubil, da bo kolikor je mogoče vse opravičene želje delavstva po svojih močeh podpiral.

Ljubljanska krščansko-socialna delavska organizacija.

Delavski nedeljski shodi. Odbor »Slovenskega katoliškega delavskega društva« je sklenil, da prireja tudi letošnjo zimo vsako nedeljo ob desetih dopoldne v S. K. S. Z. političen shod. Namen teh shodov je, da podajo slovenskemu krščansko-socialnemu delavstvu političen pouk in izobrazbo. Odbor bo skrbel, da bodo vedno govorili dobri govorniki. Kakor imajo predavanja S. K. S. Z. namen, da poglobijo splošno izobrazbo, tako imajo shodi S. K. D. D. namen, da dvignejo politično zavednost slovenskega kršč.-socialnega delavstva. Prvi shod, ki smo ga imeli v letošnjem zimskem zasedanju, je bil zelo dobro obiskan. Govorila sta na njem posl. Evgen Jarc in dr. Pegan. Oba govornika sta izjavila, da zastopata stališče, da kandidira S. S. S. v Ljubljani v splošnem volivnem razredu kandidate slovenske krščansko-socialne delavske organizacije, kar se je vzelo z velikim navdušenjem na znanje. Jarc se je pečal na shodu z vprašanjem o draginji. Jasno je bilo vsakomur, kako neumno je počenjanje rdečih in rumenih ljudi, ki sice zabavljajo z ozirom na draginjo, ne povejo pa nič pametnega, kako se uspešno boriti proti njej. Dr. Pegan je v svojem govoru pojasnjeval določilo novega ljubljanskega občinskega n. volivnega reda. Mi toplo priporočamo, naj ljubljansko kršč.-socialno delavstvo pridno zahaja na nedeljske shode, da tako ojači svojo politično organizacijo.

Pristopajte Katoliškemu delavskemu društvu! Častna dolžnost vsakega delavca, ki je že 24 let star, je, da pristopi kot član Slovenskemu katoliškemu delavskemu društvu. Priglasiti je pristop blagajniku tov. Vinku Zabukovcu.

Sestanek zaupnikov ljubljanskega krščansko-socialnega delavstva v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v S. K. S. Z.

Odbor Slovenskega katoliškega delavskega društva je imel meseca oktobra in novembra pet sej, v katerih je ugotovil besedilo za komunalni program slovenskega kršč.-soc. delavstva. Poročal je o programu poslanec Jože Gostinčar. Sklepal je tudi o drugih velevažnih zadevah, ki se tičejo koristi slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Shod za kolodvorski okraj se je vršil prošlo nedeljo v dvorani S. K. S. Z. Shod je bil dobro obiskan; zlasti železničarjev je bilo mnogo. Inteligenca je odvrnilo slabo vreme. Na shodu je poročal deželni odbor dr. Ivan Zajec. Pojasnil je delo S. S. Z. za naše ljudstvo; v zabavo pa je podal zborovalcem tudi bilanco vseh brezplodnih in negativnih liberalne politike. Dejstvo, da se liberalci dosledno upirajo vsem refor-

mam v deželi, in pa dejstvo, da niti pametne kritike niso sposobni, je shod prepričalo, da ne bo prav nobene škode, če izginejo liberalci tudi iz občinskega odbora v Ljubljani. Napredek je ljubljani zasiguran le, če zavlada tudi na ljubljanskem magistratu zmogovita zastava S. L. S.

Delavstvo pozor! Katoliško slovensko izobraževalno društvo Selo - Moste priredi v nedeljo, dne 20. novembra 1910, krasno igro »Elizabeta grofica Turinška«. Igra se vrši v dvorani »Rokodelskega doma«, Komenskega ulica 16. Obsežni program priobčimo prihodnjič.

Nečuvano postopanje mestnih občinskih organov. Kakor se nam poroča, je moral v četrtek, dne 10. t. m., neki kmet plačati pet kron kazni, ker je prodal pred mitnico za dve kroni drv. Možu ni bilo znano, da se mora plačati mitnina tudi zunaj mitnice, ako dotična hiša spada pod mesto. Marsikdo niti ne ve, da je tudi od drv plačati »vžitnino«. Vsekako opozarjamo merodajne faktorje, da z ljudmi, ki še sploh hočejo kaj pripeljati v Ljubljano, postopajo malo bolj uljudno.

Prometna zveza.

Naši sestanki. Krajna skupina ljubljana je pretečeni teden priredila dva sestanka. Na prvem — v sredo — sta nas posetila kot govornika g. dr. Božič in gosp. komerčni svetnik Ivan Kregar. Snov njihovih lepih izvajanj je bila priprava za bližajoče se občinske volitve na podlagi novega volivnega reda. Obema gre naša prisrčna zahvala.

V soboto, dne 5. t. m. se je vršil redni mesečni sestanek, ki se ga je udeležilo tudi lepo število članov. Gotovo pa bi jih prišlo še več, ko bi bil znani, koliko poučnega bi bili slišali. Gosp. dr. Pogačnik je namreč razlagal novi volivni red, in sicer tako poljudno in temeljito, da ga je moral vsakdo razumeti. Ta novi volivni red, ki je tako demokratičen, da ga v celi državi ni enakega, je pa tudi toli važen, posebno za delavski stan, da bi ga moral vsak delavec dobro znati. S tem volivnim redom se je podelila tudi delavcem pravica, da si zbero iz svoje srede zastopnike v ono korporacijo, ki je odbrana, da skrbi za vse občane, za delavca tako kakor za kapitalista — to je v prvi vrsti občinski svet. Z veliko pazljivostjo so poslušalci skoraj dve uri trajajočim izvajanjem gospoda govornika sledili. Gospodu govorniku izrekamo za njegovo požrtvovalnost našo iskreno zahvalo.

× × ×

»Klerikalna svojat na ljubljanskem južnem kolodvoru« izjavlja, da na napade glasila rdečih železničarjev ne dá nič in jim ne bo nikdar odgovarjala; kajti s surovinami socialno-demokratskega kalibra se preklati bi bilo v nečast vsakemu članu »Prometne zveze«. Pozovemo nasprotno vse rdeče renegate in obrekovalce, da le naprej obrekujejo, čim bolj intenzivno bodo to njihovo, — olaknega človeka nevredno — delo nadaljevali, tem prej bodo njih nedolžne žrtve spoznale, koga da pitajo s svojo žuljavo roko. Kdor je razsoden in pameten, pristopi sam rad k »Prometni zvezi«, komur

pa se vaš žargon bolj dopade, pa bodi pri vas, on itak ne spada v dostojno organizacijo. Ko bi mi ne imeli plodovitejšega dela zadosti in še preveč, tudi mi bi lahko pisali o »socialno-demokratski svojati«, kajti masla imate dosti na vaših trdih in praznih bučah — tako pa z Bogom!

× × ×

V Borovnicah se ustanovi prav v kratkem plačilnica »Prometne zveze«. To je radosten pojav, da se železničarji čim dalje bolj zavedajo potrebe zdrave organizacije. Kako pa pri nas v Ljubljani?

× × ×

Izjava. Podpisani se zahvaljujem vodstvu »Prometne zveze« za posredovanje in trud, da sem bil zopet v službo sprejet ter izjavim, da je vsa širokoustnost socialnih demokratov, ki se drznejo ta uspeh sebi pripisovati, navadna hinavščina. Socialnim demokratom se nimam ničesar drugega zahvaliti, kakor to, da sem moral nad dva meseca stradati, ker so me hoteli ob službo spraviti. Protestiram zoper to, da me še vedno imenujejo za svojega sodruha. — V Ljubljani, dne 3. novembra 1910. — Kovačič Anton, skladiščni delavec. — Priči: Zdražba, Gossar. železniška uslužbenca.

Med brati in sestrami.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov priredi Martinov večer v svojem domu, Komenskega ulica št. 12, v nedeljo, dne 13. novembra točno ob 6. uri zvečer. — Spored: 1. G. Sattelmair: »Lovska«, zbor. 2. P. Križkowsky: »Utopljenka«, zbor. 3. H. Volarič: »Divja rožica«, dvospev; pojeta g. Avg. Jeločnik in Fr. Jager. 4. »Potrta rekruta«, komični dvospev. 5. Gašper, Melhior, Boltežar steklačar, kuplet. 6. Govor. 7. »Cirkus Smolenski«, veseloigra v dveh dejanjih. 8. Prosta zabava. — Vstopnina 70 vinarjev.

Vič-Glince. Večletna gorka želja se nam je, hvala Bogu, izpolnila. »Društveni dom« že stoji. V začetku avgusta t. l. se je zasadila prva lopata pri izkopavanju temelja, in sedaj že stoji prijazna stavba nekako v sredi obširne župnije. Naši župljani so novo dvorano že dvakrat napolnili, ko se je uprizorila našemu ljudstvu toli priljubljena igra: »Mlinar in njegova hči«. Obakrat, zlasti pa prvič je bila dvorana polna občinstva. V veliki večini bilo je navzoče delavstvo, ki je s tem dokazalo, da ljubi pošteno zabavo in hrepeni po izobrazbi. Oboje bo odslej na razpolago v novem »Domu«, ki je, kolikor je bilo mogoče urejen za predavanja, shode in razne uprizoritve. Blagoslovljenje in otvoritev »Doma« smo preložili na prihodnje poletje. Novi »Dom« pa naj bo skupno ognjišče in zbirališče vseh dobro mislečih župljanov. Tu si podajmo roke za skupno uspešno delovanje na podlagi edino pravih načel, ki delajo človeka srečnega. Dela je med nami še obilo. — Prihodnjo nedeljo, to je 13. novembra, se nam obeta v »Domu« zopet nekaj lepega. Članice dekliške Marijine družbe bodo ob 4. popoldne uprizorile krasno nabožno igro: »Sveta Elizabeta, grofinja Turinška«; čisti dohodek te igre bodo poklonile novemu

ščevalno jeklo tvoji roki, ko si meril na moje prsi, — ako ni bila volja bogov, da živim in postanem tvoj prijatelj? Vsaj bi bil tako lahko dal Neronu smrtni udarec. Plašljivost te gotovo ni zadrževala, kajti vedeti si moral, da je živi Neron zavrtnemu morilcu mnogo nevarnejši, nego mrtvi! Sem se mar branil? ali sem ti morda izbil smrtno orožje?»

»Ne opominjaj me onega dneva, da ne zarudim zbog svoje slabosti,« odgovori Spor. »Povedal ti bom odkritosrčno, kaj me veže nate, cesar. Črtil sem te kot grdo pošast; ako bi bil oni dan v Lokustrini krčmi vedel, da sem pil z Neronom, v tem ko sem menil, da sem pil z Domicijem, — te roke bi te bile tačas zadavile. Ko sem pa videl v spanci pod bradato ličino milo mladeničevo obličje, ko sem naslednji dan ko sem naslednji dan spoznal v mladeniču Neronu samega; ko sem videl, da si bil miren in hladnokrven, ko se je mrzlo jeklo že dotaknilo tvojih prs — in pri besedi, pri krotki in mili besedi, ki je prišla do mojega ušesa: »Ali svojega prijatelja bodeš umoril, Spor?« — oslabela je moja roka, kakor otroku in srce se mi je omečilo. »Neron,« in mogočno ganjen pade mladenič cesarju k nogam, »končaj ta prepir

z menoj samim, ki me izpodkopa! V meni bijete dve srci. Eno črti tako živo, tako strastno; kakor je le kdaj črtilo, tebe, ki po trinoško vladaš moje življenje, tebe, s krvjo oskrunjenega krvoloka; drugo ti je udano z menoj neznano ljubeznijo; kajti videl sem te, kako pogumno si zrl smrti v oči, katero zadajaš tisočerim.«

Neznatno smehljanje se vidi na Neronovem obličju.

»Ali mar meniš, da ne poznam onih dveh src?« reče Neron. »Kdo ve, ne presega li sovraštvo onega srca nagnjenja drugega srca in me ne umoriš še pozneje? A do tačas vem, da boš zvest in nepodkupljiv; do tačas bodi Neronov dobri angelj!«

»Tedaj dovoli, da sem danes dober angelj nekemu drugemu,« odgovori Spor. »Med vjetniki, ki so na sumu, da so deležniki zarote, se nahaja moj prijatelj, — Avel. Ne morem verjeti, da bi ga težila kaka krivda; kdo ve, ga nisoli vrgli samo zato v ječo, ker je na sumu? Spusti ga cesar; daruj mu prostost, življenje!«

Car zgubanči čelo. »Predrznil se je udeležiti shoda v Scevijski hiši, kjer so kovali

namen, da bi mene umorili,« zavrne cesar. »Seve, branil seje dovršiti delo; pa, kakor mi je sporočil izdajica Milvij, le zaradi tega ne, ker se mu je zdelo plačilo premalo. Nič več mi ne govori o tem!«

»Ali Neron verjame besedam izdajnikovim?« izpregovori Spor. »Kaj tacega Avel ni mogel storiti; njegovo mišljenje je blago in čisto. Prosim, spusti ga cesar!«

»Kdo pa ti je povedal, da je Avel med zarotniki in da trpi njihovo osodo?«

»Star, častitljiv mož, Avlov prijatelj; Aleksandros z imenom. Naletel sem nanj pri pragu v palačo, ko je prosil, naj ga spuste k tebi in ko so ga stražniki porogljivo odgnjali. Obljubil sem mu, da ga bom privedel k tebi, da bo sam prosil za Avla; v prvi sobi čaka povelja.«

»Aleksandros?« praša Neron. »Ali ni to oni stari sanjač, ki sem ga videl v gostilni pri Lokustri? Ime njegovo me opominja na njegovo varovanje, na pevko Aricijo, ki je nenadoma izgnila izpred mojih oči in iz mojega spomina.«

(Dalje prihodnjič.)

Ste li bolni?

Imate revmatizem, protin, glavobol, zobobol? Bolehate morebiti vsled prepiha ali prehlajenja? Poizkusite vendar bolečine utešujoči, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je zares dober! To ni samo reklama! Dvanajstletnica za poizkušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elzin trg št. 264 (Hrvaško).

»Društvenemu domu« v pokritje velikih stroškov. — Od 9. do 23. novembra bomo v župni cerkvi obhajali ponovljenje svetega misijona. Dal Bog, da bi tudi letošnji misijon obrodil mnogo sadu!

Sava. Dne 6. novembra vršil se je v Delavskem domu številno obiskano shod, na katerega so prišli kljub slabemu vremenu zavedni delavci. Kar je bil g. dr. Šusteršič pri nas na shodu, še ni bila tako polna dvorana. Ker je bil govornik zadržan, razložil nam je tovariš Čebulj najprej nov občinski volivni red, po katerem se bo volilo tajno. To je za delavca velikega pomena, ker se mu ni treba bati nobenih šikan. Po svojem prepričanju izpolni volivni listek, ne da bi kdo vedel, kaj voli. — Nadalje razpravlja o vzrokih druginje. Druginja je splošna, in sicer zaradi tega, ker kmet ne prodaja večjidel svojih pridelkov naravnost konsumentu. Žita ima za domačo porabo komaj dosti, a živine mu iz znanih vzrokov manjka. Zato se žito uvaža, katerega špekulantje draže. Potrebno bi bilo torej, da bi se vsaj toliko časa dovolil uvoz živine, da se ista v Avstriji pomnoži. Naši poslanci so že veliko storili v povzdigo živinoreje, a predno bo več živine, minulo bo par let. Danes je položaj tak, da kmet sa mkupuje živino, ker ima veliko krme. Treba je, da se odpravi borzna kupčija z žitom, ali naj se uvede monopol na žito. Po debati, katere se udeleži nekaj tovarišev delavcev, se sklene resolucija v tem smislu, katera se pošlje načelniku državnozbornskega kluba.

Preložen shod v Bohinju. Vsled nujnega zadržka gosp. državnega poslanca J. Gostinčarja se napovedini shod na Bohinjski Bistrici ne bode vršil 13. novembra, kakor je bilo v 49. številki našega lista objavljeno, ampak se bode vršil prihodnjo nedeljo, to je 20. novembra. — Železničarji-somišljeniki, v nedeljo, dne 20. novembra vsi na Bohinjsko Bistrico!

Idrija. Po zadnjem socialno-demokratskem shodu je bilo veliko nezadovoljstva med lastnimi pristaši, ker so že prišli do spoznanja, da ne pomagajo taki shodi nič, da so le sladke besede in da si nekateri s tem postiljajo, da lažje na mehkem ležijo. Sami socialni demokrati demokrati govore, da se ne bodo več pustili tako slepiti, kakor jih je nekdanji Renaldo in drugi za njim. Iz tega se vidi, da ne šumi samo med češkimi in nemškimi socialnimi demokrati, ampak tudi v Idriji, kjer je njih postojanka.

Idrija. »Narodov« dopisnik nam nekaj predbaciva, kar naj išče v najobilnejši meji pri lastnih pristaših. Ker se ne strinjamo z vsebino dopisa o čeških uradnikih v »Naši Moči«, kar smo enkrat že poudarjali, moramo tudi »Narodovo« sumničeno »najodločneje zavrnuti.« »Narod« pravi, da »Naša Moč« krade čast in poštenje vsakomur, ki ni nam po volji. Tukaj bi opozorili liberalce na poginulo »Jednakopravnost«, ki je zlivala liberalno gnojnico in kradla čast in poštenje vsem Idrijčanom, ki niso bili liberalcem po volji, in koliko osebnosti je že »Narod« nagromadil ne glede na stan in drugo, le radi tega, ker ta ali oni ni bil liberalcem po volji. O delanju služb in protežiranju pa naj bodo liberalci kar tiho, saj je znano, kaj so oni vse storili in kakšnih sredstev so se posluževali, da bi prej ko mogoče vse neliberalne pisarje k tlom pritiskali. Ker jim ni šlo po sreči, pa zdaj zlivajo svoj žolč na nekoga, ki nima druge napake, kakor da noče tistim ljudem slavo peti.

Možica na Koroškem. V nedeljo popoldne se je vršil pri nas ustanovni shod podružnice Slov. kršč. soc. delavskega društva v Črni. V Žagmojstrovih gostilni se je v ta namen zbralo polno delavcev. Č. g. kaplan iz Črne je otvoril shod in dal besedo posl. Gostinčarju, ki je govoril o namenu in potrebi delavske organizacije. Zborovalci so pazno poslušali in odobravalni izvajanja govornika. V društvo se je vpisalo lepo število članov. Tako društvo je bila pri nas živa potreba. Brez dvojbe bo zrastle polagoma v močno krščansko-socialno organizacijo. Treba nam je vztrajnosti in dobre volje. Shod je počastil s svojo navzočnostjo tudi naš gosp. župnik. — Tukajšnjim socialnim demokratom se je pripetila precejšnja nesreča. Zandarji so namreč povabili s seboj njihovega prvaka, ki je obdolžen, da je nekemu po pijači omenemu človeku ukradel večjo vsoto denarja. Možic, ki se je iz te zagate že enkrat s

tajenjem rešil, je prišel v roke pravici, ker je začel popivati in zmenjavati denarje, kakršnih v njegovem žepu navadno ni bilo.

Novo slovenso krščansko-socialno delavsko društvo na Koroškem. Zadnje nedeljo, dne 6. novembra, ob 11. uri popoldne se je ustanovilo v Črni, kjer se pridobiva največ svinčene rude na Koroškem, slovensko krščansko-socialno delavsko društvo s podružnico v sosednji Možici. Shodni je otvoril gospod kaplan iz Črne s prisrčnim pozdravom na velezaslužnega gosp. državnega poslanca Gostinčarja in zbrane rudarje. Za njim je nastopil g. državni poslanec, ki je v dolgem, jedrnatem, zanimivem govoru razložil vsa aktualna, v delavski interes spadajoča vprašanja. Govoril je o zavarovalnici za starost in onemoglost, o kateri se obravnava v socialnem odseku državne zbornice, o zavarovalnici, katera pride v doglednem času v veljavo kot velika dobrota za delavstvo. — Pokazal je socialne demokrate v besedah in dejanju z zgledi na Francoskem ob času štrajka železničarjev in na Dunaju ob času nadomestne volitve po umrlem županu. — Obširneje je obdeloval najvažnejše vprašanje današnjih dni — druginjo. Povedal je, kje imamo iskati začetek in vzroke visoki ceni živil in drugega blaga. H koncu je vzpodbujal delavce za društvo in jim priporočal branje edinega našega delavskega lista »Naše Moči«. Delavci so z velikim zanimanjem in pozornostjo poslušali njegova izvajanja: vsaka beseda je kazala, da prihaja iz srca, delavstvo ljubečega. — Njemu se je nato zahvalil črnski gospod kaplan in za njim delavec Makso Osojnik, ki je navduševal delavce-tovariše v izbranih besedah, naj pristopijo vsi, ki so slovenskega in krščanskega duha in srca, v novo društvo. — Izrekamo Vam tukaj še enkrat, gospod poslanec, najtoplejšo zahvalo! Ostanete nam v hvaležnem spoinu. — Ko so se prečitela in obrazložila pravila, se je izvolil odbor iz samih uglednih in zavednih delavcev. Pristopili so takoj skoraj vsi navzoči delavci novemu društvu.

Okno v svet.

IZ KRALJESTVA KAPITALIZMA.

V Avstriji imamo 6800 milijonov ljudskega premoženja; na osebo bi torej prišlo 458 K, na vsak način majhna svota. Vseh ljudi v Avstriji je namreč 26 milijonov. Velik del tega premoženja imajo v rokah velikokapitalisti. Koliko, tega ne vemo zanesljivo, ker nimamo v Avstriji v tem oziru nobene statistike. Na drugi strani pa lahko trdimo, da je tega narodnega premoženja silno malo v delavskih rokah. Plače delavske so namreč silno majhne, tako da je delavec večidel primoran živeti iz roke v usta. V Avstriji mora delavec 80 odstotkov svojega zaslužka za hrano dati, medtem ko gre v Ameriki za hrano samo 50 odstotkov delavčevih dohodkov. In pri tem so naše plače še veliko manjše kakor v Ameriki. Potem pride še stanovanje, obleka, izobrazba in pa alkohol; denar, ki smo ga za alkohol dali, in vmes je veliko tudi delavskega, smo ga takorekoč proč vrgli! Iz tega vidimo, da res komaj delavec živetari in da je popolnoma upravičena zahteva po zboljšanju plače. Saj bi moralo biti v interesu industrije same, da delavec na trdnih tleh stoji, ker industrija potrebuje veliko in poštenih odjemalcev.

Tovarn imamo v Avstriji 13.000. Ljudje so tako-le razdeljeni: nad 1 milijon je roko-delcev, nad 3 milijone je industrialnega delavstva sploh in nad 8 milijonov kmetov. Kmet je torej glavni konsument naših industrijskih izdelkov. Zato leži tudi naši industriji na tem, da kmet ne propade. Zakaj čim bolj kmet hira, tem slabša gre trgovina in obrt. Najbolj se je razvila v Zjedinjenih državah. Od leta 1840 se je prebivalstvo pomnožilo za 40 odstotkov. Uvoz in izvoz raznega blaga se je pomnožil za 350 odstotkov. Tudi na Nemškem se obrt silno hitro razvija, pri nas nekaj manj. V Avstriji je napredek zmeren, krotak in skromen.

Glavni namen današnjemu gospodarskemu boju je profit! Ne gre se za ljudske potrebe, ampak za dobiček se gre. Dobiček sme biti, ali do gotove meje, naprej je rop in goljufija. Današnje gospodarstvo pa te meje ne pozna, ampak izžema iz ljudi, kar se sploh da. Dobiček se dobiva pri obrestih,

cenah, plačah, torej če se preveč obresti od denarja dobiva, če se preveč dobiva pri cenah, ali pa če se kupuje pod ceno ali če delavec ne dobiva toliko, kakor zasluži. Tisti, ki preveč dobiva, je oderuh! Zato boj oderuštvo! Zato seveda ne zadostujejo lepi nauki, ampak zato je treba železnih postav! Oderuštvo, ki je bilo nekdanj sramota, je postalo dandanašnji središče gospodarskega življenja med krščanskim svetom. Lahko rečemo, da sloni v velikih meri naše gospodarsko življenje na grehu. Iz greha pa ne pride nič dobrega. Potem pa se čudimo, da ne gre kolo naprej!

Skrajna surovost rdečkarjev. Krojaški pomočniki neke tukajšnje delavnice so zahtevali in dosegli odslovitev sopomočnika Vajdi-ja, — ker noče biti socialni demokrat. Izjavili so, da zapuste vsi delo, ako se ne odstrani Vajdi. To je skrajna surovost in vredna socialno-demokratske svobode. V Ljubljani je še precej krojaških pomočnikov, ki ne prisegajo na socialno demokracijo. Zakaj se ne zgamejo in organizirajo v Jugoslovanski Strokovni Zvezi? Surovost socialnih demokratov presega vse meje dostojnosti, zato je potreba odpora.

Albert Rotschild, baron in jud na Dunaju, ima 11.116.594.672 K premoženja (t. j. nad 11 milijard), cerkveno premoženje v Avstriji pa znaša 331 in pol milijona kron. Rotschild ne da nič — cerkev podpira dijake, bolnike, reveže itd. Kje je mrtva roka?

Ne maramo bolečin v glavi, križu, zobeh in po udih kakor tudi ne bodljave ter revmatičnih bolečin v hrbtu in mišicah. Uporabljamo Fellerjev fluid z znamko Elsafluid“. Dvanajstletnica za poizkušnjo stane samo 5 K franko. Želodec krepčujoče, prebavo pospešujoče, tek vzbujajoče, krč polajšujoče, odvajajoče delujejo Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. 6 škatlic franko 4 K. Dobivajo se pri E. V. Fellerju v Stubici št. 264 (Hrvaško).

**Kdor ve razločiti dober
likér od slabega,
hoče imeti**

želodčni likér

**Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!**

**„FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak
daje moč in veselje do dela.**

Postavno varovano.

A. ŽIBERT

• LJUBLJANA •

PREŠERNOVA ULICA

**PRIPOROČA SVOJO VELIKO
ZALOGO ČEVLJEV
DOMAČEGA IZDELKA.**

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledamedno na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne visoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, stranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (gvaninega) blaga dobi se za moške ali ženske fino ali prosto blagovilne se poslužiti tvrdke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice tvrdke so: Pri Škofu, Pogačarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena

ulica

V vseh teh trgovinah se bode te prepričali v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in prijazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane tvrdke!

Na deželo se pošiljajo vzorci pošilne prosto

Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

- Primerna darila za godove in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

:: novosti ::

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti žlednim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper žledeni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu, steklenica 20 vin.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliz za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oči, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepilno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti bleidici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. SMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMET'SKE POSOJILNICE« nasproti gostilne pri »FIGOVCU«.

Matej Orehek :: Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kovčkov za izseljence, srebrnih ur in veržic in vseh galanterijskih predmetov priporočam

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavica kron 420.537.92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela 'Union' za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure 4 1/2 0/10 brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po od vsakih 100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Sušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest. podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.« Ivan Pollak ml., tov., Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 % to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davok plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik. podpredsednik.

Ivan Jax in sin v Ljubljani Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo ::
voznih koles

Šivalni stroji za rodbino in obrt

